

Värvi - ja akvarellpliiatsite *maailm*

SISUJUHT

VÄRVI- JA AKVARELLPLIIATSITE MAAILM	4
Töövahendid	6
Lisatarvikud	8
Väike värvusõpetus	10
Värvipliiatsiga värvimine	12
Akvarellpliiatsid	14
Akvarellpliiatsiga värvimine	16
Vormi ja kuju joonistamine	18
Eritehnikad ja -meetodid	19
Nii jõuab motiiv paberile	20

PÕHITEHNIKAD	21
Mida eelnevalt teadma peaks	22
Värvimine – neli lindu	24
Varblane	24
Kanada lagle	28
Kuusekäbilind	32
Sinikael-part	36
Värvide pealekandmine kihtidena ja segamine – sügislehed	40
Värvide segamine ja hõõrumine – muffin	44
Värvitabel	48

TAIMEDE, LOOMADE JA INIMESTE ELUTRUU

JOONISTAMINE	50
Purpurpunased liiliad	52
Lõhnav amarüllis	56
Elurõõmus kassipoeg	60
Väike koer	64
Kolli portree	68
Leopard looduspargis	72
Värvikirev liblikas	76
Tuukan ürgmetsas	80
Väikese tüdruku portree	86
Aasal – lapsed avastavad maailma	90

NAGU MAALITUD:

MAASTIKUD JA NATÜÜRMORT	94
Oja soos	96
Pilved tulbivälja kohal	102
Sügisene maantee	106
Puu tasandikul	110
Kausitais punaseid kirsse	116
Moodne natüürmort kandikuga	120
Tulbikimp klaaskannus	126
Uunikum	130

PASTELLIDE MAAILM	134
Töövahendid ja materjalid	136
Väike värviteooria ükskordüks	138
Pastelltehnikad	140
Pastellvärvide segamine	142
Talvemeeleolu	144
Romantiline natüürmort pojengidega	146
Suvine lillekimp	152
Puuviljakauss	156
Sügisene teekond	160
Õhtutaevas pilvedega	164
Farm Metsikus Läänes	168

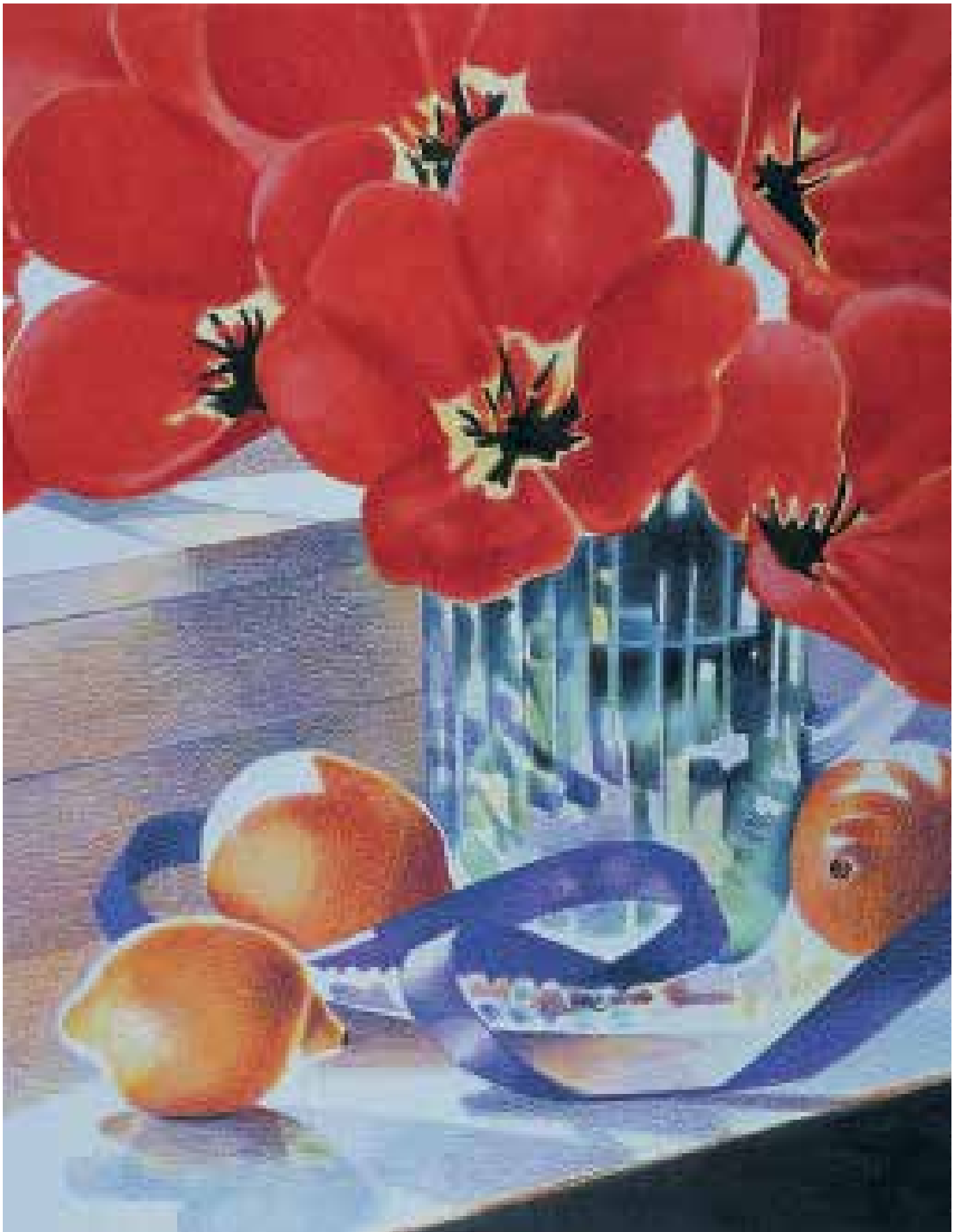

Punaste juustega noor naine	172
Tüdruk profiilis	176
Naisakt selja tagant	180
Autoportree punase pluusiga	184
Lugev naine ja koer	190
Noor kass aknal	196

MANGA – PÕNEV MARKERIMÄNG	200
Mangade maailm	202
Vahendid	203
Tööd põhivormidega	204
Varjud ja viirutused	205
Kompositsioon	206
Pead ja näod	208
Juuksed ja soengud	209
Näoilmed ja miimika	210
Noore mehe muutumine mangakangelaseks	212
Unistav koolitüdruk, sümpaatne kangelanna	214
Ninja – võitlev hing	216
Inspiratsiooni leidmine	218
Mangakangelaste maailm	220

REGISTER	222
IMPRESSUM	224

VÄRVI- JA AKVARELLPLIATSITE

maailm

Värvipliatsitega joonistamine on ääretult tänuväärne hobi, mis pealegi annab väikese materiaalse panusega kauni tulemuse. Juba paari värvipliatsi ja sobiva paberi abil saate kiirelt jäädvustada tähelepanu äratanud motiivi.

Kuna aga teoreetilised põhiteadmised viivad veel parema tulemuseni, saate sellest peatükist põhjaliku ülevaate värvi- ja akvarellpliatsite ning nende eeliste ja puuduste kohta. Ka edasijõudnuil on alati huvitav katsetada erinevaid tehnikaid või uurida värviõpetust. Seepärast täiendavad põhiteadmisi arvukad soovitused pliatsite õigeks kasutamiseks ja tööks motiividega. Siiski on joonistamise juures ju oluline saada praktilisi kogemusi – ja nii lõpeb see peatükk esimeste motiividega, millega saate harjutada põhitehnikaid.

TÖÖVAHENDID

Värvi- ja akvarellpliitsitega joonistamine ei ole kuigi kulukas hobi: algajana on teil esialgu vaja ainult paari pliitsit ja paberit, teritajat ning värvipliitsitele mõeldud kustutuskummi. Soovitatav on osta parima kvaliteediga vahendeid, sest mida paremad on värvid ja pliitsid, seda kauem püsivad värvid erksana ega pleegi aja jooksul. Kui uus hobi teile meeldib ja jääte selle juurde püsima, siis hakkate tulevikus tasapisi materjale juurde ostma: värvipliitsitega joonistamine on päevakohane ja väga kaunis hobi, nii et kunstnikele luuakse ja pakutakse aina uusi võimalusi.

Värvipliitsid on väga erinevaid: peenikese ja kõva söega pliitsitega on eriti hea joonistada piirjooni ja detaile. Pehmema ja jämedama söega pliitsid on ideaalsed suuremate pindade viirutamiseks. Mõned tootjad pakuvad iga värvi mõlemas variandis – kõige parem on ise järele proovida, millised pliitsid teile sobivad.

PLIITSID

Ka pliitsite puhul maksab kvaliteet – paremad värvid mõjuvad alati loomulikumana. Enamik firmasid pakub põhivärvide komplekte, kuid headest kunstipoodidest võite osta pliitsid ka ühekaupa ja panna erinevate tootjate pliitsitest kokku enda vajadustele sobiva põhikomplekti. Kodus pange pliitsid sobivasse topsi, kus need on kaitstud, eeskätt kukkumise eest. Värvipliitsite söed on hapramad kui harilikel pliitsitel ning murduvad puidu sees kergesti. Murdunud kohta pole kohe näha, ent hiljem on pliits tööks kõlbmatu.

ESIMESTEKS JOONISTUSTEKS

Kõige parem on osta endale kõigist olulistest põhitoonidest koosnev komplekt: pruun, roheline, lilla, sinine, kollane, oranž, punane ja must (vt lk 48–49).

Te ei pea ostma kõiki vikerkaarevärve – kui teil on mingi pildi jaoks vaja kindlat värvi, mida teil ei ole ja mida ei saa ka kokku segada, siis kasutage vajamineva või soovitud tooniga kõige sarnasemat.

Väike teralisus

Mida siledam on paber, seda rutem muutub see niiskudes laineliseks ja seda halvemini mõjub sellele korduv ülevärvimine.

Suur teralisus

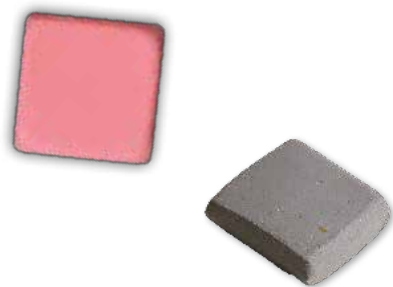
Teralisem paber on ideaalne mitme värvikihi pealekandmiseks – sellel on värvid erksamad.

PABER

Suurema tselluloosisaldusega struktuurne paber on otsekui loodud hariliku pliiatsiga joonistamiseks. Teraline paber võtab rohkem värvi külge kui sile ja nii tulevad teie pildid erksamate värvidega. Kunstipoest leiate suure valiku akvarellpaberit, mis sobib suurepäraselt ka värvipliiatsitega joonistamiseks. Algajale on ideaalne keskmise teralisusega paber. Ostke endale ka visandiplokk, mida saate täita harjutuste, muljete ja visanditega. Need, kes armastavad eksperimenteerida, hangivad ka eri- ja toonitud pabereid – ebaharilik pind annab sageli imelisi tulemusi (vt lk 14).

TERALISUS

Valige paberit ka teralisuse järgi. Paberi tootmisel kasutatakse enamasti tselluloosi ja selle sisaldus määrab, kui kare või sile paber tundub: kare paber ei tundu katsudes mitte ainult konarlik – mida karedam on paber, seda rohkem värvi peate sellele kandma. Kuumalt pressitud paberid on siledamad kui külmalt pressitud, viimased sobivad ideaalselt akvarellpliiatsitega töötamiseks.

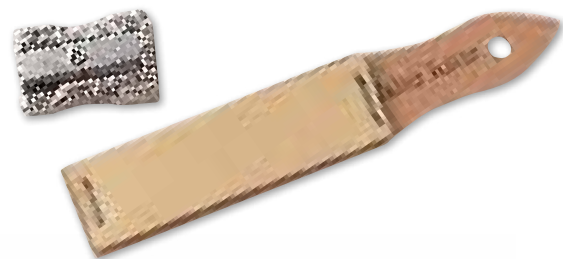

KUSTUTUSKUMMID

Te ei saa oma joonistusi parandada tavalise kustutuskummiga, sest värvi koostises olev õli kleebib paberi terad kokku ning ajab ka värvi laiali. Enamik kunstnikke kasutab värvipliiatsi kustutamiseks patareidega kustutajaid, mis ei kahjusta paberit. Vormitava kustutuskummiga saab väikesi kohti kergesti parandada: te vormite kummi otsa sobiva kujuga ja vajutate pildil õigesse kohta, nii võtab kumm värvipigmenti paberi küljest ära. Viimaks sõtkute kummi läbi nagu taigna, et värv „kaoks“.

TERITAJAD

Joonistust mõjutab suuresti ka see, kas pliiats on nüri või äsja teritatud. Erineva teravusega pliiatsitega võite saada huvitavaid efekte. Enamasti aga eelistate ilmselt kasutada värskest teritatud pliiatseid, sest nii kannab pliiatsisüsi värvi paberile hästi ja ühtlaselt. Loomulikult sobib kasutada ka väikest metallteritajat, kuid elektrilise teritajaga saate parema tulemuse. Tükikese liivapaberiga saate anda pliiatsotsale viimase lihvi.

LISAVAHENDID

Väikese pintsliga saate liigse värvi paberilt eemaldada, pihustatava kinnitiga võite fikseerida pildi värvid ning ühtlasi kaitsta seda pärast valmimist. Hajutuspulgaga saate värve hajutada ning tekitada sujuvaid üleminekuid. Pliiatsipikendus aitab lühikesi pliiatseid harjumuspäraselt kasutada ning joonlauaga saate sirgeid jooni tõmmata. Tuub valget kattevärvi on väikeste säravvalgete pindade jaoks.

JOONISTUSALUS

Joonistusalususe leiatega igast kunstipoest või ka internetist. Kes palju joonistab, hangib endale aja jooksul erinevas suuruses joonistusalususeid. Algajale piisab ühest alusest, mis on kõige sagedamini kasutatava paberi suurune. Joonistusalus peaks olema töötamiseks mugav. Asetage sellele alati üks joonistusplakist võetud lisaleht, ükskõik millisele paberile joonistada tahate – aluspaber toimib padjana ning värvida on pehmem.

Välja löigatud käepidemega joonistusalususeid on mugav kaasa võtta. Oma joonistuse kaitseks pange värskele joonistusele tühi paberileht ja klammerdage see kinni; kui asetate nüüd veel aluse kilekotti, on teie töö täiesti kaitstud.

MAALRITEIP

Maalriteipi ja korduvkasutatavat pakketeipi kasutate nagu iga teist teipi, seda on aga kergem eemaldada.

PIHUSTATAV KINNITI

Kinniti küll fikseerib värvid, ent lubab teil siiski veel tagantjärele muudatusi teha. Kinnitiga töödeldud pildid on kaitstud nii värvide laialimineku kui vahatäppide tekkimise eest. Enne kasutamist pühkige kõik vahajäägid ettevaatlikult pabersalvräti või pehme kangaga. Minge õue, ja pihustage paar korda õhku, et pihusti Ilmari tilguks. Hoidke pudelit pildist u 15 cm eemal ja pihustage rahulike horisontaalsete tõmmetena. Siis käige paber veel vertikaalselt üle. Tehke seda kõike kindlasti õues, sest kinniti sisaldab mürgiseid aineid.

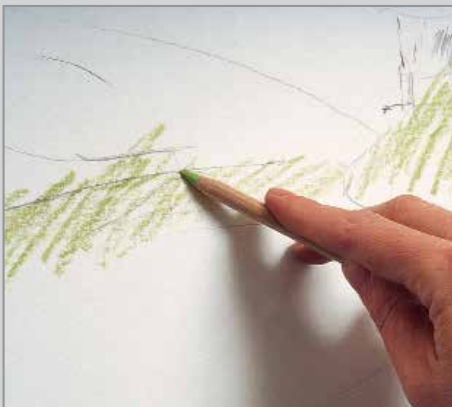
Harjutus. ÕIGE PLIIATSIHOID

Kuigi pole olemas ainuõiget viisi pliiatsi hoidmiseks, mõjutab pliiatsi asend käes ja pliiatsi juhtimine otseselt tõmmatavaid jooni ning seega kogu teie pilti. Mõni pliiatsihoid võimaldab rohkem survet avaldada ning tumedamaid ja tugevamaid jooni tõmmata. Kui avaldate väiksemat survet, muutuvad pliiatsitõmbed iseenesest nõrgemaks ja tulemuseks on heledad ja kerged värvitoonid. Mõni pliiatsihoid sobib eriti hästi peente detailide edasiandmiseks. Katsetage allnäidatud pliiatsihoide ja valige välja need, mis teile kõige rohkem meeldivad või teie plaanidega sobivad.

Parim kontroll

Kui hoiate pliiatsit u 5 cm kaugusel teravikust, siis on teil pliiatsi üle kõige parem kontroll. Hoidke pliiatsit nagu kirjutamisel tugevasti keskmise sõrme vastas. Nii saate teha detaile ja viirutusi või väikesi mustreid. Lõdvestuge ja laske pliiatsil üle paberi libiseda.

Tugev surve

Vajutage nimetissõrm tugevalt vastu pliiatsit. Nii saate avaldada tugevat survet ja tõmmata jõulisi jooni. Paljude selle raamatu motiivide joonistamisel on värve üksteisega segamini hõõrutud – ka siin on kasutatud tugevat survet. Jälgige ainult, et te paberit ära ei lõhuks.

Pöidla ja nimetissõrme vahel

Kui hoiate pliiatsit kahel vasakul pool näidatud viisil, siis avaldate survet pöidla ja nimetissõrmega. Nii saate tõmmata õrnemaid jooni, aga ainult siis, kui hoiate pliiatsit lõdvalt ja käsi krampi ei lähe.

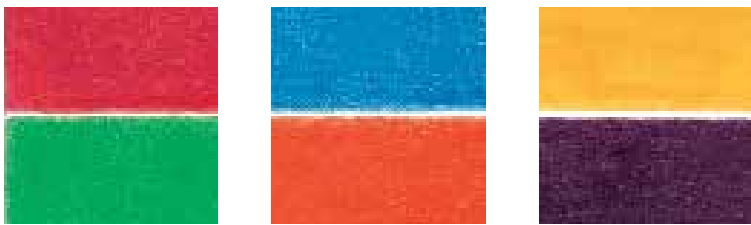
VÄIKE VÄRVUSÕPETUS

Tavapärasest mõttest te värvipliatsite värve segada ei saa, kuid võite erinevaid värve üksteise peale viirutada. Parimate efektide saamiseks on mõtteks omandada põhiteadmised värvusteooriast.

- Punane, kollane ja sinine on kolm põhi- ehk primaarvärvust. Neid ei saa teisi värve segades, kuid kõik teised värvused on võimalik põhivärvustest kokku segada.
- Kui kaht põhivärvust (primaarvärvust) segada, tekib oranž (kollane ja punane), roheline (kollane ja sinine) ning lilla (sinine ja punane).
- Punakasoranži, punakaslilla, kollakasoranži, kollakasroheline, sinakasroheline ja sinakaslilla saab, kui segada eespool toodud segatud värve veel kord vastavate põhivärvustega.
- Värvitooniks nimetatakse värvile ainuomast varjundit, nt kanaari-kollane, etruski punane, preisi sinine jne; intensiivsusega mõeldakse heledust, mida saab varieerida pliatsisurvega.

Värviring Värviring aitab ülevaatlilikult kirjeldada üksikute värvuste vahelisi suhteid. Ainsa pilguga on selge, kuidas värvused üksteisest tulenevad ja millistes suhetes omavahel on. Selliseid värviringe müüakse igas kunstitarvete poes ja need võimaldavad teil vastandvärvusi kindlamini kasutada.

Vastandvärvuste kasutamine Kui joonistada vastandvärvused otse üksteise kõrvale, siis tekivad erksad kontrastid. Kui üks vastandvärvus on teises vastandvärvuses eseme taustaks, siis tekib tunne, nagu hüppaks ese lausa pildist välja. Mõelge nt oranžikaspunastele mooniõitele sinise taeva taustal või punastele marjadele iileksipuu roheliste okste vahel.

VÄRVI HELEDUS

Värvi heleduseks nimetatakse värvi (või ka musta, mis, nagu valgegi, ei ole värv) suhtelist heledust. Heledate ja tumedate piirkondade teadliku kasutamisega tekib ruumilisuse illusioon, sest pildi või eseme tumedad alad tunduvad silmale olevat heledatest tagapool ja kaugemal. Vaadake kera lk 18.

Hallid toonid Värvipliatsid müüakse ka hallides toonides. Tootjad on need paremaks orienteerumiseks jaganud soojadeks toonideks (ülemine rida) ja külmadeks toonideks (alumine rida) ning edasi veel värvi kontsentratsiooni järgi protsentides, nt külm 30% hall. Mida väiksem on protsent, seda väiksem värvi osakaal.

VASTANDVÄRVUSED

Vastandvärvused asetsevad värviringill otse teineteise vastas, nagu nt punane ja roheline, oranž ja sinine, kollane ja lilla. Vastandvärvusi võite koos kohata ka looduses: kui vaatate suvepäeval sinises taevas valgeid pilvi, siis näete pilvedes pisut oranži.

Hele pilt tekib heledatest värvitoonidest. Hele pilt tekitab kerge ja õhulise mulje, sellal kui tume pilt koosneb tumedatest toonidest ning jätab raskepärase ja süngi mulje.

